בקולב. הוא כמין עמוד רחב מלמטה ודק מלמעלה ומיטלטל והחטני מעמידו לפני חלון חטתו ומסמרין אותו בו ותולין בהן אכנסים ורטשות למטר: **בערפה**. לשתרייל"ל בלע"ז והן מחזיקים גדולה לשקול למר ושטוה ומתפת והן של מן: **הלך אחר שלשלותיו**. תורה אור בהן וחוט של מתכת הן ממלות:

בקולב הלך אחר מסמרותיו, בסולם הלך אחר שליבותיו, בערסי הלך אחר שלשלותיו, וחבמים אומרים *הכל הולך אחר המעמיד. רבא אמר לצדדים קתני יש עליה חותם חכשיטי דאיש אין עליה חותם חכשיטי דאשה. רב נחמן בר יצחק אמר *טומאה אשבת קרמית: טומאה °כלי מעשה" אמר רחמנא, וכלי הוא, שבת משום משוי אמר רחמנא: אין עליה חותם - חכשיטי, יש עליה חותם - משוי: ולא במרחב שאינה נקובה: *למאי חזיא? אמר רב יוסף הואיל ואשה *אונגרת בה שערה אל אביי ותהוי כבירית מהורה ותשתרי? אלא תרגמא רב אדא גרשאה קמיה דרב יוסף הואיל ואשה חולקת בה שערה, בשבת למאי חזיא? אמר רבא מס של זהב יש לה על ראשה: בחול חולקת בה שערה בשבת מניחתה כנגד פדחתה: מתני' לא יצא האיש בסגדל המסומר, ולא ביחיד בזמן שאין ברגלו מכה ולא בתפילין, *ולא בקמיע בזמן שאינו מן המומחה, °ולא בשריון ולא בקסדא ולא במנפיים, ואם יצא אינו חייב חטאת: גמ' סגדל המסומר מאי טעמא? אמר שמואל שלפי הגזרה היו, והיו נחבאין במערה ואמרו הנכנס יכנס והיוצא אל יצא" נתפך סגדלו של אחד מהן, כסבורין הם אחד מהן יצא וראוהו אויבים ועכשיו באין עליהן, דחקו זה בזה והרגו זה את זה יותר ממה שהרגו בהם אויבים, רבי אלעזר בן אלעזר אומר במערה היו יושבין ושמעו קול מעל גבי המערה כסבורין היו שבאו עליהם אויבים, דחקו זה בזה והרגו זה את זה יותר ממה שהרגו בהן אויבים, רבי יחזקאל אמר בבהב"נ היו יושבין ושמעו קול מאחורי בהב"נ כסבורין היו שבאו עליהם אויבים דחקו זה בזה והרגו זה את זה יותר ממה שהרגו בהן אויבים, באותה שעה אמרו אל יצא אדם בסגדל המסומר, אי הכי בחול נמי ליתסר? מעשה כי הוה, בשבת הוה, ביום טוב לישתרי אלמה תנן משלחין

רב נחמן בר יצחק אמר טומאה אשבת קרמית. דלפיכך בלאו טעמא דהוי חכשיט לאשה היא טמאה מכל כלי מעשה והשתא בין לרבא בין לרב נחמן בר יצחק מוקמי תרוייהו כרבי נחמיה ולא ממעמא מעשה חכשיט דאשה אלא אלא מעשה חכשיט דאשה לו מעשה דהוי כלי מעשה ולגדדין קתני בין לרבא בין לרב נחמן בר יצחק:

למאי חזיא. פי' בקונטרס למאי חזיא והא משוי הוא וקשה לר"י דאם כן מאי משוי הואיל ואשה חולקת בה שערה אמו משוי הכי לא הוי משוי והא איכא לא מלבוש ולא חכשיט אלא גרשה לפרש למאי חזיא למה היא רגילה לנתן בה דיחול אמר רב יוסף ט' ובתר הכי פריך בשבת למאי חזיא אי הכי ערגילה לעשה: שכיל שלריכה לחלק בה שערה בשבת מיהו משוי כיון דאיכא לא מלבוש ולא חכשיט ובקונטרס פי' בסמוך בשבת למאי חזיא והלא בשבת אינה חולקת שערה וקשה לר"י חדא דהא מנא ליה דאסור לחלק בה שיער בשבת ועוד דאמאי פריך והא אסור לפלו יהא מותר תקשה והא משוי הוא:

הואיל ואשה אונגרת בה שערה. גרשה לר"י שחוחבת המחט בתוך הסבכה וחוחקת את הסבכה כדי שלא יפלו שערותיה תוך לקיסוריה והשתא אמי שפיר דהוה כעין בירית שאוחזת בחי שוקיה שלא יפלו ולא כפירוש הקונטרס:

ותיהוי כבירית מהורה והשתרי. פירש בקונטרס דכי היכי דהתם לא חייבי לדילמא מטלטל ומחוייא הואיל וגניטותא עבידא ה"ל לא ניחוש למישלף ואתוויי מהאי טעמא וקשה לר"י דהא כבלים אין יוצאין בהן בשבת דחייבין דילמא תשלף להו משום דהוי חכשיט כמו שאמרו אע"ג דלגניטותא עבידא כמו בירית דהכל ענין אחד אלא בבירית באחת וכבלים בשתים כדאמרינן לקמן (דף סג:) ועוד דלמה לו להזכיר כאן מהרת בירית הוה ליה למימר ותיהוי כבירית ותשתרי וגרשה לר"י דה"פ ותהוי כבירית שיוצאין בה לפי שהיא מהורה משום שאינה חכשיט דאינה טי לאשה כיון דאינה כ"א באחת והוא"ה כמבעת הכלים דאינה כ"א לעורך בחי שוקים ה"ל הא מחט שהיא מהורה לפי שאינה אלא למבעת הכלים תשתרי דאינה חכשיט וא"ת אמאי לא משני השתא כמין מס של זהב יש לה ברחתה כדמשני לאיזך שיטא דבסמוך וי"ל דאם היתה אונגרת בה שערה לא היתה מניחתה לעולם כנגד פדחתה ואינה חשובה חכשיט אלא מס וקשה לרבב"א לפירוש זה דכיון דמחמת שאונגרת בה שערה היא מהורה היכי קאמר לעיל (דף נב:) אבל לענין טומאה דא והא אחת היא הרי יש חילוק אפילו בשלימה דאותה שאינה אונגרת בה טומאה ואותה שאונגרת בה מהורה וצריך עמר דאטומאה נמי פריך ותיהוי מהורה כבירית שהיא מהורה גם תשתרי לגמרי בה:

ומניחתה כנגד פדחתה. השתא לא היה צריך לומר שחולקת בה שערה כלל אלא אחמת מפרש: **ושמעו** קול מעל גבי המערה. קול של סגדל המסומר: (פ"ל לעיל נב:) **לא** *בסגדל המסומר ולא *במנעל שאינו חפור. תימה לר"י והא קתני סיפא זה הכלל כל שניאותין בו מטלטלין אותו ביו"ט ומפרש בגמ' דכל שנאותין בו בחול קאמר וסגדל המסומר ניאותין בו בחול ואמאי אין מטלטלין אותו ביו"ט וי"ל דהחמירו בו לפי שבא תקלה על ידו כי היכי דאסר ליה בשמעתין ר' אלעזר בר' שמעון לטלטלו לכסות בו את הכלי או לסמוך בו כרעי המטה אע"פ *שאחר כלים שמלאכתן לאיסור שרי לטלטלן לצורך גופן ומקומן וזה הכלל דקתני התם לא קאי אלא אמנעל שאינו חפור וגרשה לר"י דאפי' לרבנן דר' אלעזר דשרי לטלטל לצורך גופו ומקומו אסור לטלטלו בי"ט אע"ג דשיעור משום שמחת י"ט חשיב כמו לצורך גופו מדשרי' לטלטל דברים שמלאכתן לאיסור כיון שבאה תקלה על ידו ליכא שמחת י"ט:

לאין

[לעיל עה:]

[לקמן קכג.]

[גי' כאמרן נמרן אגד אגדות]

[לעיל נב:]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כמעמיד וכו' וכפרקה הוא עין מלרון שאינו קנה שקרין: (ב) ר"ה פרוש וכו' וכרי הוא כמנעת: (ג) ד"ה סגדל וכו' מסמרתה לחזק כל"ל ותיבת למעלה מחק:

גליון השס"ם

מתני' ולא בריון. עי' לקמן סד ע"ב ברש"י ד"ה כל שלחה:

רש"ל מוחק זה

[פ"ל סגדל]

[פ"ל מנעל]

[לקמן קכ:]

עין משפט נר מצוה

כז א מיי' פי"ט מה' שבת הלכה ה סמג לאוין סה טוש"ע א"ח סי' שב סעיף ט:

כח ב מיי' פי"ט מה' שבת הלכה ב:

כט ג מיי' שם הלכה טו סמג שם טוש"ע א"ח סי' שא סעיף ו:

רבינו חננאל

ה' צדיק קצין עבות רשעים. קולב. יש מי שאומרים מסיני תכשיט הוא להשמיע קול כדרך בנת ומחוקן בסמרים: שליבות ושלשלאות משוטות הן. רבא אמר הא מתניתא לצדדין קתני אין עליה חותם תכשיט ראשה יש עליה חותם תכשיט דאיש והדין כך הוא. שיהא האיש מותר לצאת במבעת שיש עליה חותם והאשה במבעת שאין עליה חותם. מסני שתכשיט הוא לה וכל תכשיט שרי אלא משום גזירה *) דרבא כדבעינן למימר לקמן (סב.) דאמר מעמים שהאשה נוהגת לבעלה מבעת שאין עליה חותם להליכה אצל האומן ובניחה באצבעו עד שמגיע אל האומן. ומעמים שהאיש נותן לאשתו מבעת שיש עליה חותם לציחה בקופסא ומניחתה באצבעתה עד שמגיע לקופסא. לפיכך אסרו אחר ראשה ואחר האשה לצאת בין במבעת שיש עליה חותם בין במבעת שאין עליה חותם. רב נחמן בר יצחק אמר טומאה אשבת קרמית כו'. ולא בחתם שאינה נקובה אוקימנא כרתניא כמין מס של זהב יש לה על ראשה. בחול חולקת בה שערה בשבת מניחה על ראשה: תני הוא לה: לא יצא בסגדל המסומר כו'. מ"מ שלפי השמד כו' משמשה הוא.

*) עי' נרמב"ן שבת עיד רבינו נסים.

נוטאל מבנה דאיש לחד מחא איגו נקוב נקרא תכשיט

נוטאל מבנה דאיש סגדל המסומר